

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені О. О. БОГОМОЛЬЦЯ**

***ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Міжнародної науково-практичної
онлайн-конференції***

***«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВОДИДАКТИКИ:
ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО»***

09-10 листопада 2023 року

**м. Запоріжжя
2023**

Міжнародна науково-практична онлайн-конференція «Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство» зареєстрована Державною науковою установою «Український Інститут науково-технічної експертизи та інформації» МОН України (Посвідчення № 337 від 04 липня 2023 року).

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Колесник Юрій Михайлович – голова оргкомітету, ректор Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Туманський Валерій Олексійович – співголова, проректор з наукової роботи Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Авраменко Микола Олександрович – співголова, перший проректор Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат фармацевтичних наук, доцент.

Моргунова Світлана Андріївна – співголова, проректор з науково-педагогічної, навчальної роботи та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат біологічних наук, доцент.

Разгіна Жанна Михайлівна – секретар, декан І міжнародного факультету Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри мовної підготовки.

Васецька Лариса Іванівна – керівник Центру підготовки іноземних громадян Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент.

Гейченко Катерина Іванівна – завідувач кафедри мовної підготовки Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент.

Гриценко Ольга Вікторівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри мовної підготовки Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Литвиненко Ніна Павлівна – завідувач кафедри мовної підготовки Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця, доктор філологічних наук, професор.

Соловійова Ольга Володимирівна – кандидат державного управління, доцент Центру підготовки іноземних громадян Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Дмитрієв Вадим Сергійович – керівник Центру дистанційної освіти і телемедицини та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Реутська Яна Анатоліївна – провідний фахівець Центру дистанційної освіти і телемедицини та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Пишинограєв Юрій Миколайович – кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри медичної та фармацевтичної інформатики і новітніх технологій Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Притула Віктор Анатольович – керівник Центру комп'ютерних технологій.

А 43

Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції. – Запоріжжя, ЗДМФУ, 2023. – 122 с.

<https://doi.org/10.6084/m9.figshare.24599550>

Збірник містить матеріали учасників Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство» з проблем впровадження сучасних новітніх технологій в навчальний процес під час підготовки здобувачів вищої освіти України та Європи. Особливої уваги заслуговують доповіді щодо нових методів, засобів і форм у викладанні української мови як іноземної в медичних вишах, її популяризації та «чистоти».

Матеріали збірника стануть у нагоді освітянам-предметникам.

За зміст і достовірність матеріалу відповідальність несуть автори тез.

моніторингу мовних досягнень іноземних студентів використовуються різні засоби вимірювання. Ось деякі з них:

1. Тестування: Використання стандартизованих мовних тестів для оцінки рівня граматичних знань, лексики, аудіювання, читання та письма.

2. Усні і письмові завдання: Завдання, які вимагають від студентів висловлювати свої думки усно чи письмово, для оцінки навичок мовлення та письма.

3. Портфоліо: Збір індивідуальних робіт та завдань студента протягом тривалого періоду, що дозволяє відстежувати їхній прогрес та зміни в навчальних досягненнях.

4. Оцінка спілкування: Оцінка студентів під час спілкування та взаємодії, що враховує їхню здатність використовувати мову у реальних ситуаціях.

Адаптація стратегій навчання відбувається на основі результатів оцінки та моніторингу. Якщо студенти не досягають очікуваних результатів, вчителі можуть вибирати різні підходи, включаючи зміну методик, надання додаткової підтримки та індивідуалізацію навчання.

Підсумовуючи, ефективні стратегії мовної підготовки для іноземних студентів мають надзвичайну важливість в сучасному вищому навчанні.

Ефективні стратегії мовної підготовки допомагають іноземним студентам отримувати якісну освіту в іншій мовній середовищі, що розширює їхні можливості. Вивчення мови за допомогою ефективних стратегій дозволяє студентам розвивати навички мовлення, аудіювання, читання та письма, що є важливими для спілкування та академічного успіху. Мовна підготовка допомагає іноземним студентам краще розуміти та впроваджувати культурний контекст країни, де вони навчаються. Іноземні студенти, які володіють мовою та культурним розумінням, сприяють міжнародній співпраці та обміну знаннями. Ефективні стратегії мовної підготовки сприяють розвитку самодисципліни та навичок самонавчання, що корисно в усіх сферах життя.

Усі ці аспекти підкреслюють, що ефективна мовна підготовка є важливим чинником для інтеграції іноземних студентів у навчальну та культурну спільноту, а також для їхнього особистого та професійного розвитку. Вона допомагає студентам досягати успіху у навчанні та житті в іншій мовній середовищі та розширювати свої можливості у глобалізованому світі.

Література

1. Ушакова Н.І. Міжкультурна комунікація в університетському освітньому просторі: Монографія. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2019. 232 с.

РОБОТА З ФАХОВИМИ ТЕКСТАМИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВІ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ В МЕДИЧНИХ ВИШАХ

Світлана Трегуб

доцент кафедри іноземних мов Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

Вступ. Сучасний ринок праці потребує фахівців медичної галузі, які на достатньому рівні володіють комунікативною компетенцією в читанні іншомовних текстів за професійним спрямуванням. Актуального питання набуває розвиток навичок читання фахових текстів з іноземної мови за професійним спрямуванням саме у майбутніх лікарів, яке є основним підґрунтям формування лексико-граматичного аспекту під час складання **англомовного субтесту ліцензійного іспиту “Крок 1”**.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. На сьогоднішній день, питанню, що розглядається присвячено багато праць. Це питання розглядали такі вчені як Л.Шапошнікова, С. Фоломкіна, О. Бігич. Зокрема праці Т. Серової та Г. Барабанової присвячені концепції навчання професійно-орієнтованого читання. Цікаву методику

навчання самостійного читання іншомовного тексту розробили М. Алієва, Н. Магазова. Роботи М. Гордієнко, А. Буран, М. Бондарєвої присвячені навчання читання фахової іншомовної літератури з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. І. Зуєва досліджувала проблему з навчання читання і реферування тексту. Проте, незважаючи на велику кількість праць, питання професійно-орієнтованого читання, фахових текстів та етапи роботи з ними в медичних вишах залишається досить актуальним.

Формулювання мети та завдання. Головною метою цієї роботи є визначення етапів роботи з фаховим іншомовним текстом, а також аналіз комплексу вправ в процесі читання іншомовного фахового тексту.

Основний текст: результати дослідження. Навчання іноземної мови професійного спрямування в першу чергу передбачає формування у студентів-медиків умінь і навичок роботи з фаховим текстом. Так, на думку Л. Шапошнікової, читання іншомовних текстів розвиває мислення студентів, допомагає усвідомити особливості системи іноземної мови і глибше зрозуміти особливості рідної. Велика розумова робота, котра виконується читачем з метою проникнення у зміст тексту, розвиває мовну здогадку та антиципацію, інтерес до оволодіння іноземною мовою і самостійність у подоланні мовних та смислових труднощів [3, с. 458].

Ми погоджуємось з думкою А. Марлової, яка зазначає, що в процесі читання іншомовних фахових текстів у певній мірі вирішуються практична, освітня та виховна задачі вищої школи. Практична цінність читання полягає в сфері професійних інтересів студентів, коли вони зможуть здобувати потрібну академічну та професійну інформацію з іншомовних фахових джерел. Освітня задача вирішується шляхом сприяння розвитку здатності до самостійного навчання, що дозволить студентам продовжувати навчання як під час навчання у вищому навчальному закладі, так і після отримання диплома про вищу освіту. Виховна задача вирішується через внесок у формування особистості майбутнього фахівця, якому вкрай необхідний розвиток його особистої мотивації (цінностей, ідеалів) і становлення критичного самоусвідомлення та вмінь спілкування у культурному різноманітті академічної та професійної сфери [2, с. 83].

А. Марлова вважає, що перед читанням тексту студентами викладачі повинні зробити їх мету читання зрозумілою, а процес протікання ефективним. Це здійснюється через роз'яснення їм причини читання; ознайомлення з текстом; постановку глобального завдання читання; при необхідності розподілу тексту на частини; за потреби роз'яснення можливих лексичних та граматичних труднощів; ставлення навідинних запитань [1, с. 104].

Для того щоб текст став реальною і продуктивною основою навчання усім видам мовленнєвої діяльності, важливо навчити студентів-медиків різним операціям з матеріалами тексту, різноманітним маніпуляціям з різнохарактерними одиницями – реченням, зверхфразовою єдністю, трансформування і конструювання мовних одиниць при розв'язанні певних навчальних завдань (наприклад, переказі тексту, монологічному чи діалогічному мовленні, письмовому повідомленні та ін.). У зв'язку з цим доцільним є навчання різним прийомам оперування з текстом на передтекстовому, текстовому і післятекстовому етапах. Знання таких прийомів дозволяє студентам-медикам оволодіти навичками і уміннями самостійної роботи з текстом. Далі розглянемо більш детально вищезгадані етапи роботи з фаховим текстом.

Так, щодо передтекстового етапу. Прийоми оперування з матеріалом тексту і відповідні вправи на цьому етапі спрямовані на диференціацію мовних одиниць і мовних зразків, їх упізнання в тексті, тренування їхньої семантизації, оволодіння різними структурними матеріалами (словотворчими елементами, часовими формами дієслова і т.д.). На передтекстовому етапі можна рекомендувати такі типи вправ: завдання на впізнання лексики за формальним індексом. Наприклад: вибрати з тексту слова з певним суфіксом, префіксом і згрупувати їх за ознакою; визначити, якою частиною мови є виділені слова; прочитати слова і вказати від яких слів вони утворені; вправи на впізнання слова за семантичною ознакою. Наприклад, заповнити пропуски підходящими за змістом словами;

знайти синоніми, антоніми в ряду поданих слів; знайти в тексті слова, які відповідають наступним визначенням; виписати з тексту всі слова, які означають те чи інше явище; утворити іменники від поданих нижче дієслів або навпаки.

Щодо вправ на розрізнення та оволодіння граматичними явищами. Наприклад, можна використовувати такі вправи як: підкреслити в тексті дієслова активного або пасивного стану певного часу; виписати з тексту речення з даною граматичною формою; визначити в тексті складнопідрядні речення, речення з інфінітивними, герундіальними, дієприкметниковими зворотами; підстановочні вправи; вправи на трансформацію. Передтекстове орієнтування передбачає відповіді на передтекстові запитання; визначення вірних і невірних стверджень; складання плану переказу, реферування іншомовної інформації; підготовка до переказу за ключовими словами.

На текстовому етапі передбачається використання різних прийомів для одержання інформації, трансформацій структури і мовного матеріалу тексту. Можна рекомендувати наступні види вправ: підкреслити або виписати з тексту основні терміни, визначення, описання, тощо; знайти ключові елементи в абзаці (тексті); знайти перше і останнє речення в абзаці, вказати їх значення для основного змісту; виділити висновки. Дуже ефективно використовувати вправи на реконструкцію тексту. Наприклад: скласти речення із заданих ключових слів за зразком; розставити подані речення у відповідності з послідовністю змісту тексту; скласти висловлювання з підкреслених ключових слів (словосполучень). Вправи на перефразування. Наприклад: замінити слово синонімом за зразком; замінити іменник займенником за зразком; передати зміст речення; перебудувати структуру речення за зразком; з'єднати абзаци за допомогою засобів зв'язку за змістом; сформулювати ключову думку кожного абзацу; вправи на узагальнення опрацьованого матеріалу.

На післятекстовому етапі прийоми роботи з текстом спрямовані на визначення основних елементів змісту тексту. Післятекстовий етап передбачає виконання вправ на визначення теми тексту. Наприклад: виписати слова, які виражають тему в абзаці, в тексті; сформулювати тему абзацу, відповідаючи на запитання; об'єднати фрагменти, в яких узагальнюється тема; завдання на передачу сюжету; на оцінку вузлових моментів тексту, виокремлення основної ідеї тексту, тощо.

Висновки й подальші перспективи дослідження. Таким чином, дотримання всіх етапів роботи з текстом, а саме, передтекстовий, текстовий та післятекстовий і послідовне виконання рекомендованих вправ та завдань дає можливість сформулювати у студентів-медиків уміння і навички розуміння фахового тексту, оволодіння певним запасом лексичних одиниць та граматичних конструкцій, що є надійним фундаментом розвитку мовленнєвої діяльності студентів-медиків при навчанні іноземної мови професійного спрямування і дає можливість успішно скласти англомовну частину ліцензійного іспиту "Крок 1". Наведені види лексико-граматичних завдань, безумовно, не вичерпують усього розмаїття форм і методів роботи при читанні текстів іноземною мовою за фахом та будуть предметом подальших пошуків і досліджень.

Література

1. Марлова А.С. Особливості навчання читання іншомовних текстів професійного спрямування. Молодь і ринок. 2015. № 3. С. 102-106. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2015_3_22.
2. Марлова А.С. Передумови навчання успішного читання іншомовних фахових текстів у вищих навчальних закладах/ Молодь і ринок. 2015. № 6. С. 82-85. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2015_6_19.
3. Шапошнікова Л.М. Особливості формування іншомовної компетенції у читанні як одного з методів самостійної роботи студентів/ Педагогічний дискурс. 2013. Вип. 14. С. 457-461. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/peddysk_2013_14_97.

НАВЧАННЯ У МЕДИЧНОМУ ЗВО.....	91
<i>Валерія Ткаченко. ЕФЕКТИВНІ СТРАТЕГІЇ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ.....</i>	93
<i>Світлана Трегуб. РОБОТА З ФАХОВИМИ ТЕКСТАМИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВІ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ В МЕДИЧНИХ ВИШАХ</i>	95
<i>Анастасія Трофименко. ІНТЕНСИВНЕ НАВЧАННЯ ЯК ОДИН З ПЕРСПЕКТИВНИХ НАПРЯМІВ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....</i>	98
<i>Alla Feshchuk, Halatsyn Kateryna, Yarmolenko Oksana. FUNDAMENTAL PRINCIPLES OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING AT TECHNICAL UNIVERSITY.....</i>	99
<i>Тетяна Філат, Мирослава Сидора, Олена Запорожець. ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВОЄННИЙ ЧАС.....</i>	101
<i>Olena Halapchuk-Tarnavska, Inna Mishchuk. ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF E-LEARNING FOR TEACHING GRAMMAR.....</i>	103
<i>Юлія Хома. ЗАСОБИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....</i>	105
<i>Наталія Хомик. КОМУНІКАТИВНИЙ МЕТОД ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....</i>	107
<i>Зоряна Христин. ДИСТАНЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....</i>	109
<i>Олена Цупікова. СИНХРОННЕ ОНЛАЙН-ЗАНЯТТЯ З УМІ ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА НАВЧАННЯ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....</i>	111
<i>Юлія Чорна. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕНСИВНИХ ОНЛАЙН-КУРСІВ З ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.....</i>	113
<i>Галина Шпинта. РОЛЬ МЕТОДУ «ПЕРЕВЕРНУТОГО КЛАСУ» У ВИВЧЕННІ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ-МЕДИКАМИ.....</i>	114
<i>Вікторія Юфименко, Валерія Курило. БАЗОВІ ОСНОВИ МОБІЛЬНОГО ТА ІНТЕРНЕТ-ЕТИКЕТУ У СПІЛКУВАННІ «ВИКЛАДАЧ – ЗДОБУВАЧ ОСВІТИ» ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....</i>	116